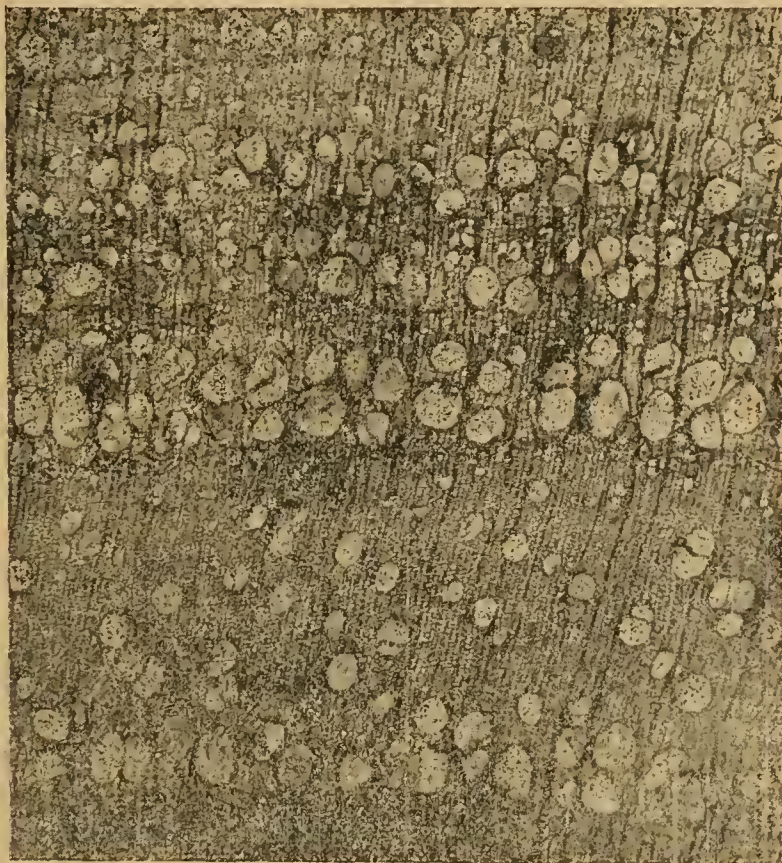

sítás. Különösen a fásodott szövetek (fa keresztmetszet) de keményebb tiszta cellulose sejfalból való szövetek (kukorica-szár keresztmetszet) is nagyon tiszta, éles, kontrasztos képet

3. kép: *Rhus typhina* L. fa k. m. anthrakogramm 1:47

adnak, melyek éppen ezért könnyen és jól fotografálhatók. Ha a pörkölést a vörös, vörösbarna színnél szakítjuk meg, akkor különösen ragyogó lesz a szín, a mi a megfigyelést nagyon megkönnyíti.

(A növénytani szakosztály 1922. március 8-iki üléséből.)

IRODALMI ISMERTETŐ.

Flora Romaniae exsiccata. Románnyelvű botanikai kiadványok 1919—1922.

Erdélyben a közelmúltban élénk tudományos élet indult meg a románok részéről. A kolozsvári Ferenc József tudomány-egyetem gazdagon felszerelt intézetei, az Erdélyi Nemzeti Múzeum pompás gyűjteményei és számos más — mind magyar munka, ész és vagyon alkotta — tudományos intézmény, könyvtár, múzeum stb. hirdeti most a román kulturát.

Sajnos, az E. M. E. magántulajdonát képező gazdag herbarium, az egyetemi — maga nemében hazánkban egyedül álló — botanikus múzeum és gyűjtemény is román imperium alá jutott, tehát magyar kutatók részéről gyűjtött s nagyrészt feldolgozott gazdag anyagnak jutottak birtokába.

1920. megalakult Kolozsvárott a „Societatea de stiinte” nevű tud. egyesület, folyóirata: *Buletinul societatii de stiinte din Cluj*. — tom. I. 1921. decemberben jelent meg, több botanikai tárgyú cikkel; a társulat ülésein gyakran volt előadás a növénytan köréből, ezek *Contributiuni botanice din Cluj* cím alatt jelentek meg külön füzetben is (Grintzesco: Note sur deux Orobanches parasites des plantes cultivées et sur leur origine en Roumaine (az *O. ramosa* és *cumana*-ról) Borza (cfr. infra) Péterffi *O. forma teratologica la Catharinaca Haussknechtii*, Dobrescu *Le climat et le blé roumain.*) A. Borza *Buletinul de informatii al Gradinii botanice si al Muzeului botanic dela Universitatea din Cluj* címen folyóiratot adott ki, mint a kolozsvári egyetemi bot. kert és múzeum értesítőjét, melyből eddig 4 füzet jelent meg. Az első a most kiadott *Flora Romaniae exsicc.* schedáit tartalmazza (I. lentebb) — 1921. III. 25. — a másodikban A. Borza beszámol az 1919. V. 12. „átvett” botanikai intézetek és gyűjteményekről és 1919/20-ban kifejtett működésükről, elmondva történetüket, jelen állapotukat, elhelyezésüket stb., amiből megérthetjük, mily nagy veszteség a magyar tudományosságra nézve a körülbelül 220.000 lap virágos és 120.000 lap virágtalan növényt felölelő herbarium, páratlan mohagyűjtemény, több mint 10.000 tárgyat magában foglaló szemléltető bot. múzeum elvesztése, amelyet egykori kiváló magyar igazgatói (Kanitz, Istvánffi, Borbás, Richter, Győrffy) több mint 80 exsiccata-művel és Baumgarten, Landoz, Czetz, Pávai, Janka (p. p.) stb. jeles botanikusaink gyűjteményeivel gazdagítottak. Az újabb szaporulatból kiemelendő Porcius Flórián 12.000 leiert megvásárolt gyűjteménye. Ez a szám tartalmazza még az erdélyi flóra kutatásában sok érdemet szerzett Wolff Gyula tordai gyógyszerész († 1921. I. 21.)¹ nekrológiáját; továbbá *Bibliographia botanica Romaniae annorum 1914—1920.* címmel a „Nagyromániára” vonatkozó újabb irodalmat törekszik felölelni s noha a magyar közlemények igen hiányosan vannak felvéve,² mégis túlnyomóan dominálnak. Utolsó száma ez évfolyamnak J. Römer brassói botanikusnak F. Porcius-szal folytatott levelezéséről (ro-

¹ Cf. *Potentilla tuberosa* Wolff ap. Siegr. — *P. Wolffiana* Siegr. *Dianthus Juliiwolffii* Péterfi.

² Igy hiányzik teljesen a *Flora Hung. exsicc. Cent. II—V.* — Ascheron-Graebner *Synopsis*a, Engler-Pflanzenreich monografiái. Rapaics kiváló műve: *Az Alföld növényföldrajzi jelleme.* Beauverd, Budai, Degen, Gayer, Győrffy, Jávorka, Rapaics, Ronniger, Szabó, stb. stb. számos dolgozata.

mánra ford. A. Borza) irt cikkét — mely érdekes világot vet mindkettőjükre — és Borzá-nak a román falusi kertek flórájáról erős sovinizmussal irt tanulmányának első részét foglalja magában. Megtudjuk, hogy a Bucsecsen román nemzeti park van készülöben; megemlíti a *Polygala sibirica* védelmét, megteremtőjének neve nélkül. Függetlenül járul a kert magcserejegyzéke. Az 1922. év (Vol. II.) első száma a Flora Rom. exs. Cent. II. schedáin kívül J. Prodán-nak sikerült dolgozatát tartalmazza, a magyar és román alföldek halophytáinak oekologiai viszonyairól (Oecologia plantelor halofile din Romania, comparate cu cele din Ungaria si sesul Tisei din regatul SHS.)

Meg kell még említenem a Bukarestben megjelenő „Publicatiunile Soc. Naturalistilor din Romania” c. folyóiratot; utolsó (1920.) kötete számos botanikai dolgozatot tartalmaz A. Brandza, Z. C. Pantu, C. T. Popescu, S. St. Radian, Th. Solacolu tollából, amelyek többé-kévésbé az integer Magyarország flóráját is érintik.

Flora Romaniae exsiccata a museo botanico universitatis Clusienensis edita Cent. I. Majdnem kizárólag magyarországi: erdélyi, részben bánáti és bihari anyagot adott ki A. Borza a Fl. Rom. exs.-ban, amelynek 60 példányban megjelent első centuriája 21 virágtalan és 70 virágos növényt tartalmaz, főként A. Borza és a nemrég (1921. I. 30.) elhunyt jeles bryologus, Péterfi Márton gyűjtéséből. A „hódítók” azon szerencsés helyzetbe jutottak, hogy a kolozsvári egyetemi növénytani intézet részéről a Flora Hungariae exsiccata és a Bryophyta regni Hung. exs. számára gyűjtött anyagot is felhasználhatták; feltűnő, hogy az összes kiadott mohákat ugyanazon helyekről Győrffy is begyűjtötte! Különben az új exsiccata számos érdekes növényt tartalmaz, így: *Ruppia rostellata* Koch. var. *obliqua* Schur, *Carex lagopina* Wahlberg, *Dianthus Simonkaianus* et *Julii-Wolffii* var. *aemulus* Péterfi, *Adonis wolgensis* Stev., *A. hybridus* (*vernalis* \times *wolgensis*) Wolff, *Ruta suaveolens* DC., *Arctostaphylos uvaursi* Spr., *Pulmonaria Landoziana* (*rubra* \times *officinalis*) Péterfi, *Plantago Schwarzenbergiana* Schur. stb. Kár, hogy a nomenclatura sok helyen hibás, nem ritka a téves meghatározás sem, a termőhelyek felismerését megnehezítik az újonnan gyártott helységnevek; végre feltűnő a synonymák csaknem teljes hiánya (pl. a *Ruta suaveolens*-nél). Új adatok: *Poa nemoralis* L. var. *tenella* Rchb. (Déva—Péterfi), *Artemisia scoparia* W. & K. (Balázsfalva—Borza), *Centaurea Erdneri* Wagn. (Felsőpocsága—Borza).

A Cent. II. 28 virágtalan és 72 virágos növénye ez év tavaszán jelent meg már több régi királyságbeli és bukovinai exs.-mal; érdekességei: *Astragalus Péterfii* Jáv., *Primula leucophylla* Pax, *Soldanella montana* Mikan, a Püspökfürdő

lotuszvirága *Castalia Lotus* név alatt, végre az új *Anchusa Procopiani* (*procera* × *ochroleuca*) Gusuleac Bukovinából, Suceava mellől. Új adatok a magyar flórára: *Spirodela polyrrhyza* Schleid, (Gyergyóalfalu—Nyárády), *Dianthus compactus* Kit. (Déda-Ratosnya—Nyárády), *Spiraea salicifolia* L. Gy.-alfalu—Nyárády), *Sold. montana* Mik. (Fehérágpatak—Nyárády), *Symphytum cordatum* (Hidegszamos—Péterfi & Borza), *Rumex odontocarpus* Sándor ap. Borb. (Szamosfalva—Prodán), *Orobanche ramosa* L. (Mezőszabad—Nyárády), *Gnaphalium uliginosum* L. (Szatmár—Borza), *Scabiosa lucida* Vill. (Pocsága—Borza).

Kritikai megjegyzések:

1. *Campanula sparsa* Friv. Péterfi l. c. p. 21. No. 87. Cf. Magy. Bot. Lapok 1921. A *C. Patula* érdekes új alakja (*C. Patula* var. *Péterfii* mihi l. c.)

2. *Melampyrum nemorosum* L. ssp. *romanicum* Borza. ssp. n! (No 80.) p. 19. et in Bul. soc. de stiinte din Cluj. I. (1921. XII.) 144. — Borza: „Note critice asupra speciei colective *Melampyrum nemorosum* si formele inrudite din România“ c. cikkében (1921. dec.) az erdélyi színes bracteáju *Melampyrum*okat két species: a *M. bihariense* Kern. Schedae ad fl. exs. Austr.-Hung. I. 75. (1881.) II. 113. (1883.) No. 625. és *M. nem.* ssp. *romanicum* alakkörébe sorolja, az *aestivalis* rasszot [*M. bihariense* ssp. *coronense* Ove Dahl ap. Ronnig. Vierteljahrsch. Naturf. Ver. in Zürich (1910.) 317.] utóbbi alá mint proles *aestivalis* Borza-t vonja. Ez a rendszerezés teljesen téves. A *M. romanicum* nem más, mint a *M. bihariense* széleslevelű alakja, a *f. Roemeri* Ronnig. ap. Hayek, Flora des montenegr.-albanischen Grenzgebietes, p. 181. (1917.) ap. Fritsch, Beiträge zur flora der Balkanhalbinsel, VIII. in Mitt. des Naturw. Ver. Steiermark (1918.) LIV. 294. et in litt. ad me. A *M. bihariense* Keletmagyarország, a Balkán, Románia stb. flórájában helyettesíti a valódi *M. nemorosum*ot! Specifikus karaktere: a kopasz vagy élein hosszú, izelt szőröktől pillás, felületén 20—60 μ hosszú egysejtű szőrökkel borított csésze, holott a nyugati *M. nemorosum* csészéje sűrűn gyapjas bozontos. Három saiondimorph t. i. őszi, monticol és nyári alakja van, gyakori nemcsak Erdélyben, de a Bánságban!, Szerbiában, Boszniában!, Délhorvátországban! A keskenylevelű alak (*f. Kernerii* Ronnig. I. c. — *M. bihariense* Kern l. c. Simk. in Fl. exs. Austr.-Hung. et in herb. Borza in Fl. Rom. exs. No 81.) és a széleslevelű *M. Roemeri* (Ronnig) közt számtalan átmenet, — utóbbi megjelölésére szolgáló nevek (synonimák): *M. nemorosum* β *montanum* Porc. Enum. pl. Naszód (1878.) 44. — non Johnston, Flora of Berwick (1829.) 129. — *M. nemorosum* ssp. *subalpinum* var. *bihariense* Beauverd. Monogr. du genre *Melampyrum*. (1916.) 567. cum *f. syringaeifolium*

Beav. I. c. sec. exsicc. citata! — *ssp. nemorosum* var. *polonicum* Beav. I. c. 555. saltem p. p.! — *M. bihariense* var. *latifolium* Porcius in schedis ap. Borza I. c. p. 142. (1921.) — *M. nemorosum* auct. Transs. p. p. sic etiam Pax, Grundz. Pflanzenverbr. Karp. II. 256. Nyárády, Marosvásárhely növ. (1914.) 98. et in M. B. L. (1914.) XIII. 160. etc., etc. „Typus (Kerner) habet folia 3'5—6 × 0'5—1'2 cm. magna, calyces glabros vel in costis ± pilis articulatis ciliatos, . . . var. *Roemeri* folia 4—6 × 1'5—2'5 (3) cm. lata, calyces similes vel saepius tubo calycis inter costas pilis unicellularibus 0'02—0'06 mm [25—65 μ] longis minute puberulo“ (Revisio critica *Melampyri* generis specierum in Hungaria, mscr.) Az egész kollektív faj alakkörének kritikáját és az új alakok leírását nagyobb tanulmány keretében fogom közölni. Megjegyzem még, hogy *M. moravicum* H. Por. var. *virens* Klett & Richt. in Borza I. c. 146. nem létezik, a *M. nemorosum* var. *viride* Schur Enum. pl. Transs. 566. pedig a *M. bihariense* f. *Kerner* zöldmurvájú alakja. — Szóval: „Das *Mel. romanicum* Borza ist ein ganz unnötiges *Synonym!*“ (Ronniger in litt. 27. II. 1922.)

3. *Centaurea dacica* Borza n. sp. p. 23. No 99. e sct. *Acrolophus*. I. Borza Padság-Felsőpocsága mellett a Skerice alhavas Belioara-Bélavára szikláin. Jéltentéktelen sötétfészkü, keskeny, levélsallangú alak a *C. rhenana* Bor. s. I. alakköréből, a *C. calvesenns* és *C. Reichenbachoides*-hez közel. Cf. Wagner megj. (Cent. Hung.) p. 103. Magyar botanikusok régebről ismerik az Erdélyi Érchegységéből, megnevezni azonban fölöslegesnek tartották, speciesnek semmiesetre sem tartható.

4. Nomenclaturai megjegyzések.

Az *Aster villosus*-nak nem J. Wagn. az auktora. hanem Schultz bip. Archiv. Fl. 130. de a név az *Aster villosus* Michx. Fl. bor. Am. II. 113. nec non Thunbg. Fl. Cap. ed. Schult. II. 687. n. 5. Spreng. Syst. Veg. III. 526. miatt elesik, azért Korshinsky (Tentamen Florae Rossicae (1898.) 205. *Aster cinereus* Korsh.-nak nevezte át. (No. 100.) A *Linaria vulgaris* L. f. *glaberrima* Schur. régibb neve *L. vulgaris* L. var. *glabra* Petermann Fl. Lips. (1838.) 463. (No. 76.) — A kolozsvári *Bulbocodium* a *B. vernum* L. *ssp. versicolor* Richter Pl. Eur. I. 159. (1890.) A. Gr. Syn. III. 17., a Szénafűveken („La fânate“ apud Borza) 2—3 tőkocsánú és virágú alakjával (*B. trigynum* Schur. Ö. B. Z. (1860.) 353. — non Adam. sec. diagn. in Enum. pl. Transs. 678. = f. *Diószegianum* (Rapaics Erd. Kisérl. 1916. 70.) m.) No. 33. — Az *Artemisia santonicum* L. var. *monogyna* [W. & K. Ic. pl. rar. I. 77. (1801.)] Fritsch ap. Kern. Fl. exs. Austr.-Hung. VI. (1893.) 94—96. kombináció téves, a növény *A. salina* Willd. *ssp. monogyna* (W. & K. I. c.) Sag. cf. Sagorski

Ö. B. Z. (1907.) 14—18. (No. 94.) — *Onosma banaticum* (Sándor) nem önálló faj. az *O. viride* (Borbás) Jáv. bányási alakja (Jávorka ex verb.) — A tordai és vizaknai *Suedára* a *S. maritima* (L.) Dumort. Fl. Belg. (1827.) 22. nevet csak a legtágabb értelmezéssel lehet alkalmazni; a *Suedák*-ról bővebben máskor. — *Iris caespitosa* Pall. in Link. Jahrb. I. B. 71. (1820.) régibb neve *I. ruthenica* Ker. Sawl. Bot. Mag. t. 1123. (1808.) 1393. — *Rumex sanguinicus* L. var. *viridis* Smith első leírása Fl. Britt. I. (1800.) 390. nem a Koch. Syn. ed. I. 613. (1837.) *Alsine frutescens* (Kit.) Kerner = *Minuartia hirsuta* (MR.) ssp. *frutescens* Handel-Mazz. Ann. Wien. Hofm. 1909. 151. cf. Tuzson Bot. Közl. 1909. 321. — Végre megjegyzendő, hogy az *Adonis convulvulus* nomina gen. masc., *Cotoneaster* gen. fem., *Polygala* gen. neutr.

Az exsiccata kétségtelenül érdekes dokumentuma a román tudományos törekvéseknek; valóban kár, hogy kiadója nyilatkozata szerint Magyarországnak csak két példány van szánva.

Soó Rezső.

Trelease W.: *The Genus Phoradendron. A Monographic Revision.* Urbana, 1916.

A *Phoradendron*-ok a *Viscum*-nak amerikai helyettesítői; az európai fagyönggyel fákön élősködő életmódjukban, de még külső megjelenésükben is megegyeznek, azonban más szerkezetű virágzatukban (a virágok levélhónalj eredetű fürtökben rendeződnek el) és eltérő szerkezetű portokukban (a *Viscum* portokja sok rekeszű, belső oldalán sok porussal nyílik, a *Phoradendron*-é egy rekeszű s egy porussal vagy réssel nyílik) generikusan térnek el. Észak- és Délamerikában igen nagy az elterjedésük, Washingtontól kezdve a La Plata torkolatáig fordulnak elő; egy faj Guadeloupe szigetéről, kettő a Galapagos szigetekről ismeretes; különböző fákön élősködnek s lehetséges, hogy ez okozza a nemzetségnek fajokban való nagy gazdagságát, másrészt azonban a szerző sem zárkózik el az elől, hogy talán az apogamiának is van ebben része. Trelease évek hosszú sora óta foglalkozik ezzel a nemzetséggel s miután az amerikai múzeumokban talált anyagot feldolgozta, 1912-ben Európába utazott, hogy főként a Martius-féle (Brüsszel) s az Urbán-féle (Dahlem) gyűjtemény eredeti példáit megismerje. Ellátogatott Budapestre is, s tőle tudom, hogy a Nemzeti Múzeum növénygyűjteményében is értékes anyagra bukkant. Tanulmányának eredménye az előttünk fekvő mű, amelyben 244 oldalon tárgyal 240 fajt (megjegyzendő, hogy Engler a Nat. Pflanzenfamilien 1894-ben megjelent idevonatkozó III. 1. részében még csak kb. 80 fajt ismert.) A mű 245 táblán ábrázolja a *Phoradendron*-ok habitusát, egyes szerveit s az egyes fajokat,

legnagyobbrészt eredeti példákról készült fotografiai reprodukciókban.

A mű a nemzetséget főképen rendszertani szempontból tárgyalja. Feltűnő tagoltsága kívánatossá tenné, hogy szaporodási módja is beható tanulmány tárgyává tétessék, főképen abból a célból, hogy megállapitassék — amire már Trelease is gyanakszik — vajjon az eltérő alakokban való feltűnő nagy gazdagságát nem-e okozza (úgy mint p. o. a *Hieraciumok*-nál s a *Taraxacumok*-nál) az apogamia.

Degen Árpád.

Meyer: *Morphologische und physiologische Analyse der Zelle der Pflanzen und Tiere*. Fischer. Jena. I. köt., 629 o., 205 ábra. 1920. II. kötet 1. rész 161. o. 69 ábra. 1921.

A növényi és az állati sejt szerkezetét, annak kémiai és fizikai sajátságait nagy részletességgel ismertető kézikönyv. Az I. kötet a plasma általános morfológiáját, a zárványokat (ergasztikus képződmények) és a cytoplasmát ismer-teti. A II/1. rész pedig a normális cytoplasma mozgásait, a metabolizált (merev nyugalmi állapotban levő) cytoplasma sajátságait, az alloplasmátikus (tehát a plasma elváltozása folytán keletkezett) képződményeket és az izomsejteket tárgyalja. A II/2. rész még nem jelent meg. Eltekintve a munka nagy alapossággal megírt anyagától, Meyer ezen könyve már csak azért is különös figyelmet érdemel, miután ő az első, aki mint botanikus, a növényi és az állati sejtet közösen összehasonlítva tárgyalja. Az irodalmat a legnagyobb részletességgel 1919.-ig szintén felvette.

Fehér Dániel.

Lester W. Sharp: *An introduction to Cytology*. By—. First edition. Mc Graw-Hill Book Company, Inc. — New-York 1921., XIII. 452. old. 8°.

A szaktársak figyelmét fel kell hívnom erre az elsőrangú műre, amely kristálytisza rendszerességgel, nagyon áttekinthetően, 18 fejezetben: I. a történeti vázlat után (p. 1—22.) II. a sejt leírását, részei elkülönülését, III. a protoplasmát, IV. nucleust, V. centrosomat és blepharoplastot, VI. plastisokat és chondriosomákat, VII. metaplasmat, polaritást, VIII. somaticus mitosist és a chromosomák individualitását, IX. az achromaticus figurát, cytokinesist és sejt oszlást, X. a nuclearis oszlás egyéb módjait, XI. chromosomák reductióját, XII. megtermékenyítést, XIII. apogamiát, aposporiát, parthenogenezist, XIV. a sejt szerepét az öröklésben, XV. Mendel tanát és a mutatiót, XVI. a nemek mineműségét illető megállapításokat, XVII. a „linkage“ különböző eseteit, XVIII. Weismannismust és egyéb elméletet ismerteti. — Minden fejezet logikus sorrendben még külön, több szakaszba osztott s

minden fejezet végén hatalmas bibliografiai jegyzéket ad a szerző. 159 instruktív, nagyon jó kivitelű (szerző több eredetijével) rajzcsoporthoz és részletes Index felette emeli a könyv használhatóságát, amely kifogástalan szép külső kiállításban, erős vászonkötésben jelent meg. — Mivel a bibliografiai rész a nekünk teljesen hozzáférhetetlen legfrissebb irodalmat is felöleli, az egyébként is nélkülözhetetlen pompás mű általános növénytanról foglalkozó egyetlen botanikus könyvtárából sem hiányozhatik. A szerző külön gépirásos corrigenda és errata jegyzékét minden érdeklődőnek szívesen megküldi.

Győrffy István, Szeged.

Grafe: *Chemie der Pflanzenzelle*. Berlin, 1922. 420 o., 32 ábra.

A munka a sejt kémiájára és a sejt kémiai energetikájára vonatkozó ismereteket összefoglalóan adja. Tárgyalja a sejt életének általános kémiai-fizikai törvényeit, a fény és a meleg energetikai szerepét, a sejttel és a plasma részletes kémiáját. A legtöbb helyet a sejt energetikájának (dynamische Chemie), nevezetesen az energia felhasználásának, az intramolekuláris átváltozásoknak (pl. erjedéseknek), a sejt lélegzésének, a sejt ingerlékenységének (ingervezetés, rhytmus, interferencia, autokatalitikus hatások, geotropismus, heliotropismus, stb.), továbbá a sejt energianyerésének (photosynthesis) és az asszimiláció kémiájának az ismertetése foglalja el. A munka a modern általános növénytan irodalmában hézagpótló és a maga nemében úttörő vállalkozás.

Molisch: *Anatomie der Pflanze*. 144 o., 126 ábra. 1922. Az 1920-ban megjelent első kiadás alig 2 év alatt elfogyott. Az új kiadás a régitől alig tér el. Egy rövidre fogott, de annak dacára a munka helyes összeállításánál fogva egy elsőrendű anatómiai összefoglaló munka. A sejt és a szövetek tárgyalása után a vegetatív szervek anatómiáját ismerteti a tőle már megszokott világos logikával és kiváló nyelvezettel. Feltűnő a sok új eredeti, jól sikerült rajz, melyeket a szerző asszisztense: Kisser készített.

Linsbauer: *Handbuch der Pflanzenanatomie*. Berlin, Borntraeger. 1922.

A munka a növényanatomia részletes ismertetését kívánja adni egy 3 kötetre terjedő kézikönyv alakjában.

Tschirch és Haberlandt munkáin kívül tulajdonképpen nagyobb növényanatómiai munkával az irodalom nem rendelkezik. Haberlandt munkája azonban meglehetősen egyoldalú és az organografiai tárgyalás hiánya az anatómiai kutatásoknál a használhatóságát néha ugyancsak lerontja.

Linsbauer kézikönyve ugyan a fiziológiai tárgyalást veszi alapul a növény szöveteinek általános ismertetésénél, azonban a későbbiek folyamán a részletes ismertetésnél már organografiai alapon ismertet. A munka I. általános és II. különleges részre oszlik. Az I. rész tárgyalja a sejttant (cytologia), a szövettant (histologia) és a kísérleti anatómiát. A II. rész azután részletesen fogja ismertetni a Thallophyták és az Archegoniáták anatómiáját, mindenütt kiterjeszkedve a vegetatív szerveken kívül a szaporodási szervek (virágok, termések, magvak) szerkezetére is. Külön fejezetek tárgyalják az Archegoniáták embryológiáját, az abnormális vastagsági növekedést, a fás növények törzsének és gyökerének bonctanát. A munka Linsbauer szerkesztése mellett, Lundegardh—Lund, Tischler—Hohenheim, Richter—Brünn, Guttenberg—Berlin, Küster—Giessen, Lieske—Heidelberg, Svédelius—Upsala, Palla—Graz, J. Meyer, Ernst—Zürich, Nerinny—Insbruck, stb. közreműködésével jelenik meg. Eddig megjelent az I. kötetből Lundegardh tollából a sejt és cytoplasma teljesen és Tischler szerkesztésében az általános növénykaryologia első részlete.

Fehér Dániel.

NÖVÉNYTANI REPERTÓRIUM.¹

(Rovatvezető: KÜMMERLE J. BÉLA.)

a) Hazai irodalom.

Anonymus: A botanikus kert válsága. — Herba. IV. évf., 1921. 424. old.

Augusztin Béla dr., Darvas Ferenc dr. és Schneider József: A gyógy- és vegyipari növények termesztése. 50 ábrával. Budapest, 1921. 200 old.

A mű körülbelül 60, Magyarországon eddig is termelt, részben termeszthető gyógy-, vegyipari és fűszeres növény leírását tartalmazza.

Ballenegger Róbert dr.: A talajtan a gyógynövénytermelés szolgálatában. (Die Boden [Grund] lehre im Dienste der Heilpflanzenproduktion.) — Herba. IV. évf. 1921., 255—260. és 372—378. old., V. évf. 1922., 12—16., 114—118. és 255—260. old.

— — A termőföld. Budapest, 1921. Hungária könyvnyomda. 190 o. táblával. 8° — Ethika Könyvtár. II.

Bernátsky Jenő dr.: A gyanús gombákról. Verdächtige Pilze. — Herba. IV. évf., 1921., 379—383. 4 és 41. old.

— — Az ehető és mérges gombák újabb megvilágításban. Ábrakkal. Neue Erfahrungen über essbare und giftige Pilze. Mit Abbildungen. — Kísérletügyi közlemények. XXIV. köt. 1921. 1. füz., 54—71. old.

¹ E rovat alatt rendszeresen közöljük a nyomtatásban megjelent hazai eredetű, vagy hazai vonatkozású új szakirodalmat, kiterjeszkedvén a növénytant minden ágára. Kérjük e végből a szerzőket, hogy megjelent közleményeiket a rovatvezetőnek beküldeni, vagy pedig a megjelent közlemények forrásáról őt értesíteni sziveskedjenek.